

Jaselské kasárny: šance pro Brno

PETR HRUŠA

Na starých kresbách je vnější Brno v modravé mlze. Paprskovitě se rozbíhá řadami domků blíže do lesů k Pisárkám, dále na sever k lesům řeckovickým. Táhlá severní část Brna, podélné a široké území nivy Ponávky – to je v pohledu architekta více než šedé linie ulic; to je územní hodnota dosud jakoby plně neprobuzené části města.

Část historického, ale esteticky nedosloveného charakteru území podél ulice Štefánikovy připomíná rušný nápor výstavby různorodých staveb, nikoli již útulnost „městského domova“. Přitom je to směr linie staré královské cesty. Orientace původní vsi byla sice podmíněna prů-

během této tranzitní cesty, ale ve stěžejních místech ji křížíla příčná osa. Podstatným jevem širších vazeb bylo též založení z dnešního pohledu kulturní stavby – kartuziánského kláštera, který navodil v území další pozitivně vnímatelné vztahy. Na základě právě těchto vztahů vznikaly vazby, jež byly podstatné pro sloučení v jeden celek, ve kterém nacházíme tvářnost a identitu; díky tomu také vnímáme, či jsme a kde jsme.

Jakou výraznější kvalitu ovšem může přinášet ona šedá linka? Možná bude podstatné sledovat i jinou cestu než stopu císařské silnice v ose Štefánikova, vytyčené za Marie Terezie. Při jedné z obhajob diplomních projektů upozornil architekt Lukáš Pecka na nově se ustavující vazbu, která může naše území otevřít jinak než jako pouhou bezprizorní plochu obehnanou šedými ulicemi. Příčná vazba z těžiště ulice Šumavské vede potenciálně přes uzavřený areál Jaselských

kasáren! Objevuje se tu vztah celého širšího území k dlouho marně plánovanému aquacentru v areálu Ponava u chátrajícího plaveckého stadionu; zde naděje pro tu část města, která dosud zapadala v plejádě jiných témat. Jako by čekala na novou dobu, při dávce nadsázky a idealismu podobnou té, která bývala v době spojení jednotlivých a od sebe oddělených sídel v ještě neexistujícím Králově Poli. Toto může spát do doby, až se město rozhodne vzít svůj rozvoj v této části více do svých rukou.

Nový smysl

Zástavba v Jaselských kasárnách by tedy podle mne nemusela mít pouze lokální význam v „zabetonování se“ do uzavřeného areálu. Mohlo by toto území být naopak jiskřkou pro oživení neurčitěho pojmu „investiční a developerské výstavby“? Tu máme – totiž jako bezlimitní a liberální už na kdejaké periferii a

v kdejakém městě či městečku.

Sportovně-spoolečenské areály v okolí, jež nevylučují bydlení a přitom mohou přinášet pro obyvatele celého města přitažlivá místa pro obnovu sil, nemusí být vždy uzavřenými enklávami. Navázané na novou osu mohou protkat městské území a, podobně jako tomu je v náznaku zmíněného projektu, navodit – zde v návaznosti na areál Ponavy – nový smysl části města. Jde v něm právě o to, povzbudit i v síti šedých ulic širší vazby a další společenský prostor pro život.

Odstranění tohoto dluhu rozvoje území navodí další nové modely rozvoje. Ty, které akceptují vícenásobnou identitu, pomohou učinit z Brna více kulturní území. Mějme zde odvahu přiznat, že pojetí městské kultury se musí vyrovnat s hrozícím pseudokulturním prostředím globální vesnice, tématem dřívějších desetiletí.

Autor je architekt